

January 1987

ความคาดหวังที่ผู้ปกครองต้องการจากโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา

อรชума ยุทธวงศ์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

ยุทธวงศ์, อรชума (1987) "ความคาดหวังที่ผู้ปกครองต้องการจากโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา," *Journal of Education Studies*: Vol. 15: Iss. 3, Article 14.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.15.3.14

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol15/iss3/14>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ศัมภากาษณ์

ความคาดหวังที่ผู้ปกครองต้องการ จากโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา

ผู้ให้สัมภาษณ์ อรุณา ยุทธวงศ์

โรงเรียนอนุบาล

ลักษณะอุดมคติ

เมื่อดิฉันส่งลูกไปโรงเรียนอนุบาล ดิฉันคาดหวังว่าลูกจะได้มีความรู้สึกรอบอุ้มปลอดภัยที่จะต้องจากสภาพแวดล้อมของบ้านที่คุ้นเคยมาสู่โรงเรียนซึ่งเต็มไปด้วยบุคคลแปลกหน้าและสิ่งแปลกใหม่ต่าง ๆ การต้องมาโรงเรียนเป็นครั้งแรกในชีวิตนั้น เป็นประสบการณ์ใหญ่ยิ่งของการเรียนรู้ของมนุษย์ ดิฉันอยากให้ลูกสนุกกับการไปโรงเรียน สนุกกับการเรียนรู้ อยากให้ลูกได้ค้นพบความสามารถของตนเอง ด้วยประสบการณ์ของตัวเอง อยากให้ลูกได้รู้จักปรับตัวเองเข้าสู่โลกภายนอกคือ อยากให้ลูกได้ฝึกความพร้อม พร้อมที่จะเรียนรู้ พร้อมที่จะคิด พร้อมที่จะรู้สึก พร้อมที่จะทำ พร้อมที่จะแสดงออก พร้อมที่จะสื่อสารรับส่งกับผู้

คนและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และพร้อมที่จะอยู่กับผู้อื่นภายใต้เกณฑ์บางอย่างร่วมกับเด็กอื่น ๆ

สถานที่และบรรยากาศของโรงเรียน

สถานที่ที่กว้างขวาง มีที่ออกกำลังกายเพียงพอ อากาศดี มีอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ที่เหมาะสม และที่สำคัญที่สุดคือความปลอดภัย

บุคลากร

ครูอาจารย์ที่รักเด็ก เข้าใจเด็ก รู้จักเด็กแต่ละคน ยอมรับเด็กและดูแลเด็กในฐานะที่เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

ครูอาจารย์ควรมีอุดมการณ์ทางการศึกษาร่วมกัน เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของเด็ก

สรุป

อยากให้ประสบการณ์โรงเรียนอนุบาล นำความสนุกสนานมาให้ลูก ทำให้ลูกอยากไป

โรงเรียน ต้นตัวที่จะเรียนรู้ และรู้สึกอบอุ่น
ในสังคมที่กว้างขวางกว่าสถาบันครอบครัว อัน
จะเป็นรากฐานในการปรับตัวเข้าสู่โลกภายนอก
ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นต่อไปภายหน้า

โรงเรียนประถมศึกษา

ลักษณะอุดมคติ

ดิฉันยังคงมีความคาดหวัง ให้โรงเรียน
ประถมศึกษาที่มีลักษณะอุดมคติเช่นเดียวกับ
โรงเรียนอนุบาลที่ได้กล่าวไปแล้ว แต่สำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษาชั้นนั้น ดิฉันอยากให้เด็ก
รักการเรียนรู้ รักความรู้ รู้จักแสวงหาความรู้
ได้ฝึกทักษะมากพอที่จะเรียนรู้ความสนใจ
ความถนัดของตนเอง และพร้อมเสมอที่จะ
แสดงออกในขอบเขตที่เหมาะสม

ที่สำคัญที่สุดนอกเหนือไปจากความเป็น
เลิศทางวิชาการก็คือ เด็กประถมศึกษาควรได้มี
โอกาสเข้าร่วมกิจกรรมหลากหลายที่จะสนอง
ความสนใจด้านต่าง ๆ ได้ และเด็กทุกคนควร
ได้โอกาสนี้

ตำราที่ใช้จะต้องได้รับการทดสอบอย่าง
ดี มีความถูกต้อง ๑๐๐%

สถานที่และบรรยากาศของโรงเรียน

สถานที่กว้างขวาง เอื้อต่อกิจกรรมต่างๆ
ได้หลายรูปแบบ เช่นกีฬา ศิลปะ กิจกรรม
อื่น ๆ

ห้องสมุด จะต้องมืหนังสือที่มีคุณค่า
เด็กรู้จักค้นคว้า เลือกอ่านหนังสือตามความ
สนใจ

เด็กควรได้แข่งขันในเชิงวิชาการ

บุคลากร

ครูอาจารย์จะต้องเข้าใจในอุดมการณ์
การศึกษาแนวเดียวกัน ใกล้ชิดและรู้จักเด็กแต่
และคน พร้อมทั้งจะสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนา
ไปในแนวทางที่เด็กแต่ละคนมีความถนัด

ครูอาจารย์ควรต้องมีการต้นตัวเชิงวิชา
การอยู่เสมอ

สรุป

เน้นความรู้ด้านวิชาการ การมีโอกา
สเท่าเทียมกันของเด็กทุกคน การรู้จักตนเอง
และการพัฒนาในแนวทางของเด็กแต่ละคน

ระวีวรรณ ประกอบผล

โดยทั่วๆ ไปแล้ว ผู้ปกครองทุกคนย่อม
หวังที่จะให้โรงเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลเรื่อยไป
จนถึงระดับประถมและมัธยมศึกษา เป็นแหล่ง
ของการปลูกฝังความรู้และคุณธรรมให้แก่ลูก
หลานของตน โดยเฉพาะในสังคมไทยนั้น ทุก
คนจะถูกปลูกฝังมาว่า ผู้ที่มีการศึกษาจะเป็นผู้มี
อนาคต ประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งก็ยัง
ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนมากมักจะตั้งความ

หวังเอาไว้อย่างสูงกับการที่จะให้โรงเรียน “เนรมิต” ทุกอย่างให้แก่เด็ก บางคนก็เคยเชิญให้ลูกเรียนวิชาสารพัดตั้งแต่ยังไม่พ้นวัยเตาะแตะ ถ้าเป็นเสมือน “กระบอกน้ำ” เด็กคนนั้นก็จะถูกเติมน้ำให้ทุกวันจนล้น แล้วในที่สุดก็อาจจะทำให้กระบอกน้ำนั้นผุ

ถ้าจะพูดกันจริงๆ เรื่องความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาที่ตัวเองมีแล้ว ก็ต้องบอกว่า *ไม่ได้* ตั้งความหวังเอาไว้มากกับเรื่องวิชาความรู้ ไม่ได้ต้องการให้โรงเรียนของลูกต้องเป็นโรงเรียนที่เอาแต่สอนหนังสือเด็กอย่างเดียว เพราะคิดว่าสิ่งที่สำคัญกว่าวิชาความรู้ยังมี โดยเฉพาะการปลูกฝังความคิดคุณธรรม ค่านิยม และการประพฤติปฏิบัติที่จะทำให้ลูกและเด็ก ๆ ทุกคนเติบโตขึ้นไปเป็นคนที่มีความหมายของคนอย่างแท้จริง เป็นคนที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในลักษณะที่ไม่ไปเป็น “กาฝาก” หรือ “ขยะ” หากแต่เป็นคนที่มีจิตสาธารณะ (public spirit) อยากให้โรงเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลเรื่อยมาจนถึงมัธยมปลายสอนหรือจัดประสบการณ์ให้เด็กในเรื่องเหล่านี้ให้มาก ๆ เพราะถ้าโรงเรียนสามารถอบรมให้เด็กมีความคิดนึกที่เห็นแก่ส่วนรวม เป็นคนที่มีแก่นสาร ไม่ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมไปในทางที่ไม่ถูกต้อง สังคมของเราก็จะดีขึ้น และ

เด็ก ๆ ของเราก็จะมีชีวิตที่มีความสุข แต่พูดอย่างนี้ก็ได้หมายความว่า ไม่สนใจเรื่องวิชาความรู้เลย เพราะถ้าบอกว่าไม่สนใจเลยว่าโรงเรียนจะให้วิชาความรู้อะไรให้แก่ลูกบ้างก็ต้องบอกว่าหลอกตัวเอง แต่คิดว่า โรงเรียนควรจะให้ตามสมควร โดยเฉพาะในแง่ของการให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการฝึกหัด และฝึกแก้ปัญหา

มองในแง่นี้ ก็คิดว่าโรงเรียนอนุบาลไม่ควรจะเน้นเรื่องการสอนหนังสือแก่เด็กเลย แต่ควร จะจัดประสบการณ์ที่จะให้เด็กเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี แล้วยังไม่ชอบให้โรงเรียนอนุบาลทั้งเด็กอยู่กับวิดีโอเทปมากเกินไป

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนั้น อยากจะให้ปลูกฝังเรื่องเดียวกันให้มากขึ้น ให้เคร่งครัดในเรื่องพื้นฐานให้มาก ๆ แล้วเด็กจะเติบโตขึ้นไปเป็นคนที่มีความรู้ วิชาความรู้ที่ได้จากโรงเรียนก็จะได้นำไปใช้ประโยชน์ ไปหาเอาข้างหน้าได้ สิ่งที่คิดว่า ตรงกับความคาดหวังมากก็ได้แก่การจัดกิจกรรมบางอย่าง ที่โรงเรียนพยายามทำให้เด็กมีส่วนร่วมในลักษณะที่เท่าเทียมกัน เช่นการแสดงออกของเด็ก ๆ ตอนปีใหม่ก็นำเด็กทั้งระดับมาแสดง แทนที่จะไปทำให้เด็กเพียงไม่กี่คนเด่น ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมาก แต่ในขณะเดียวกันก็อยากให้เพิ่มเรื่องกีฬา เรื่อง

คนตรีไทย อย่าสอนให้แก่พอเป็น แต่ควรจะสอนให้เด็กเรียนรู้วิธีและกิริยามารยาทในการเล่นกีฬา หรือการใช้สถานที่ส่วนรวมอย่างถูกต้องและมีมารยาท ไม่รบกวนผู้อื่น

รพีพรรณ เพ็ญพิมล

โรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา
ควรจะเป็นดังนี้

โรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาในแต่ละแห่งแต่ละท้องที่ ควรมียุทธศาสตร์ที่เหมือนกัน มีระบบการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงและสอดคล้องกัน เพื่อว่าเด็กจะได้เติบโตขึ้นอย่างมีขีดความสามารถเท่าเทียมกัน มิใช่ว่าโรงเรียนหนึ่งเริ่มสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นอนุบาลหนึ่ง ในขณะที่อีกโรงเรียนหนึ่งเริ่มสอนเอาชั้นมัธยมหนึ่ง เป็นต้น จึงเท่ากับเป็นการก่อให้เกิดช่องว่างและความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในระดับการศึกษา

เราหวังให้มีการอบรมหน้าที่พลเมือง ศีลธรรมและศาสนา ให้แก่เด็ก ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไป เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมกลม่อเมลาจิตใจให้เขาเหล่านั้น ได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง และประสบความสำเร็จแห่งชีวิตในวิถีทางที่ถูกต้องควร

เราหวังให้ผู้ใหญ่ในวงการศึกษาของชาติ มีจิตใจที่เปิดกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงของโลกของสังคมและพร้อมที่จะปรับตัวเอง ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีทางเลือกที่จะศึกษาภาษาอื่น ๆ บ้าง นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

จากคำกล่าวที่ว่า เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า เมื่อเรามองไปที่เด็กหนุ่มสาวของยุคปัจจุบัน ซึ่งล้วนแต่สำเร็จการศึกษาถึงระดับปริญญาแต่ก็ยังหางานทำไม่ได้เป็นส่วนใหญ่ มีความรู้สึกว่าเขาเหล่านั้นกำลังตกอยู่ในสถานะที่สิ้นหวังช่วยตัวเองไม่ได้ เนื่องจากว่าระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ไม่เอื้อประโยชน์เท่าที่ควร เราจึงหวังว่าการเรียนการสอนในระดับอนุบาลและประถมศึกษา ซึ่งกำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้ ควรจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้แล้ว เพื่อผลในภายภาคหน้าที่คนหนุ่มสาวเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้ว จะได้มีชีวิตที่สดใส มั่นคงและมีคุณภาพยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ปราณีต ปิยสิรานนท์

ในระดับเตรียมอนุบาลและอนุบาลชั้น

คาดหวังให้โรงเรียนเน้นพัฒนาการรอบด้านโดย *ทางกาย* ก็ให้ได้รับอาหารที่มีคุณภาพ กินอยู่หลับนอนเป็นเวลาและเพียงพอ ได้มีการละเล่นและออกกำลังกายที่ส่งเสริมกล้ามเนื้อ

กำลังกายให้แข็งแรง *ทางสติปัญญา* ก็ให้มีความคิดริเริ่มในกิจกรรมที่สนุกและเพลิดเพลิน อย่าเพิ่งให้เด็กเครียดกับความรู้วิชาการนัก พัฒนาการทางกายและทางสติปัญญาจะไม่ขอกว่าในทีนี้มากนัก จะขอเน้นเรื่องทางสังคมและอารมณ์ ในวัยนี้ *ทางสังคม* เด็กควรรู้จักทักษะเบื้องต้นต่างๆ ในการเข้าสังคม สวมกม ทั้งกับเพื่อนเล็กกว่าบ้าง โตกว่าบ้าง ในวัยไล่เลี่ยกัน และกับผู้ใหญ่กว่า เช่นครู ครูพี่เลี้ยง ฯลฯ รู้จักบทบาทของการเป็นเพื่อน เป็นพี่ เป็นน้อง ช่างนอกรบ้าน เอื้ออารีมีน้ำใจต่อกัน ไม่รังแกกัน ถ้าเด็กคนใดแสดงพฤติกรรมที่สื่อให้เห็นว่าจะเป็นคนก้าวร้าว รุนแรง ครูควรรีบแก้ไขเสียแต่ต้น โดยละมุนละม่อม นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้เด็กเริ่มรู้จักระเบียบวินัยในสังคม และเริ่มหัดให้มีวินัยในตนเอง ด้วย ื่นเข้าปฏิบัติกิจต่างๆ เพื่อเตรียมตัวไปโรงเรียนโดยไม่อแง หัดให้เริ่มรับรู้ในสิทธิและหน้าที่ของตน ให้รู้จักคุณค่าในทรัพย์สินของตนและของผู้อื่น รวมทั้งของสาธารณะที่ให้ทุกคนได้ใช้ไปนานๆ แต่ไม่หยิบฉวยของคนอื่นมาเป็นของตน *ทางอารมณ์* นั้น ควรหัดให้เด็กรู้จักการควบคุมอารมณ์ เพราะเคยแต่เป็นใหญ่มาจากในบ้าน ไม่ให้เอาแต่อารมณ์เอาแต่ใจตัวเอง ต้องรู้จักการรับ-การให้ การแพ้-การชนะ หัดให้รู้จักแสดงออกทางอารมณ์

อย่างเหมาะสม ให้ตระหนักว่าโตแล้วสามารถมาโรงเรียนได้แล้ว ไม่ใช่ยังเล็ก ๆ อยู่แต่บ้าน ดังนั้นต้องหัดข่มอารมณ์ เด็กที่โกรธแล้วแสดงอารมณ์รุนแรง ท่าทอ ทำร้ายคนอื่น ควรได้รับความสนใจแก้ไขเสียแต่ต้น เพราะถ้าปล่อยไปจนถึงระดับประถม เด็กอายุ ๗ ขวบกว่าใช้ไม้แหลมแทงเพื่อนจนบาดเจ็บ ตาบอดหรือถึงแก่ชีวิต ก็มีให้พบในศาลคดีเด็กและเยาวชนมาแล้ว

ในระดับประถมศึกษา

เด็กจะมีอายุประมาณระหว่าง ๖-๑๒ ปี นอกจากพัฒนาการต่าง ๆ ที่โรงเรียนประถมควรรับ จากที่โรงเรียนอนุบาลได้ปูพื้นให้ดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น โรงเรียนประถมยังควรจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนให้ส่งเสริมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน เพราะวัยนี้กลุ่มเพื่อนก็เริ่มมีความสำคัญแล้ว โดยจะมากยิ่งขึ้น ในวัยรุ่น เด็กควรจะได้เรียนรู้ทักษะในการคบเพื่อนให้ส่งเสริมซึ่งกันและกัน มิใช่ปล่อยให้เพื่อนดึงไปในทางเสื่อมเสียเพราะมีเด็กประถมจำนวนหนึ่งที่ชักชวนกันหนีโรงเรียนไปนั่งรถเมล์เที่ยว ไปดูหนัง หรือไปที่ใดที่มีแต่ความเพลิดเพลินสนุกสนาน ทำให้เสียการเรียนและอาจเสียอนาคตได้ถ้าชักชวนกันหลงผิด กระทำผิดลักทรัพย์ หรือลักลอบใช้สิ่ง

เสพติด เช่นกัญชา สารระเหย ซึ่งแพร่หลายในเด็กวัยรุ่นและก่อนวัยรุ่นมาก เกี่ยวเนื่องกับเรื่องความสัมพันธ์กับเพื่อนนี้ โรงเรียนจึงควรส่งเสริมให้เด็กมีเหตุผล ต้องรู้ว่าผลทุกอย่างนั้นเนื่องมาจากเหตุ จะเป็นนักเรียนที่ดี ลูกที่ดี พลเมืองที่ดี จะต้องเรียนต้องประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร และจะต้องส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบควบคู่ไปด้วย ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับเด็กประถมนี้มีใช้เรื่องกว้างไกลเกินไปเลย เพราะกฎหมายก็ระบุอยู่แล้วว่าเด็กอายุ ๗ ปีขึ้นไป ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน ถ้าสังคมเดือดร้อนเพราะเด็กคนใดเด็กคนนั้นก็ต้องรับผิดชอบ ในวัยนี้จึงควรสั่งสอนส่งเสริมให้เด็กยึดมั่นในคุณธรรมประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมแม้จะลับตาจากคนอื่นก็ตาม ต้องมีความละเอียดรอบคอบหรือการกระทำที่ไม่ดีนั้นเอง ต้องให้ภูมิใจในการกระทำดีของตนโดยมิต้องหวังผลตอบแทนจากใคร และถ้าผิดพลาดไปต้องพร้อมที่จะรับผิดชอบ คำสั่งสอนตักเตือน และพร้อมที่จะแก้ตัวใหม่

เทียนชัย สิริภักตยานนท์

การจัดแนวการสอนทั้งในโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศควรเป็นแนวเดียวกัน เหมือนๆ กัน จะได้

ไม่มีการแข่งขันกันระหว่างโรงเรียน เพราะโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันแตกต่างกันค่อนข้างมาก บางโรงเรียนเน้นทางวิชาการ บางโรงเรียนเน้นแต่การเตรียมความพร้อม ซึ่งไม่เหมาะสม และขอบข่ายของการจัดการเรียนการสอนที่เป็นแนวเดียวกันนี้ ควรครอบคลุมไปถึงในต่างจังหวัดคือควรเป็นแนวเดียวกันทั่วทั้งประเทศ กระทรวงศึกษาธิการควรจะมีบางสิ่งบางอย่างที่สามารถทำให้แต่ละโรงเรียนยึดแนวทางตรงกัน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนราษฎร์ก็ตาม

การจัดการเรียนการสอนควรมุ่งการปรับตัวตั้งแต่ระดับอนุบาล เพื่อจะเป็นผู้ที่ช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในช่วงวัยที่ทำงานได้อย่างดี อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และควรปลูกฝังการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วย

แนวการเรียนที่จัดเป็นแบบบูรณาการ การสอนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นสิ่งที่ดี แต่เด็กต้องนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันจริง

และประการสุดท้าย ต้องการความร่วมมือรับระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน โดยมีการสื่อสารที่ดีจากโรงเรียนถึงผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์อันดี เพื่อจะได้มีการร่วมมือช่วยเหลือเด็กได้ตรงตามจุดหมาย ตรงตามเวลา และ

ผู้ปกครองยังอาจช่วยเสริมการเรียนรู้ของคุณหลานได้อย่างดี ถ้าได้รับรู้ล่วงหน้าจากโรงเรียนว่าคุณกำลังจะเรียนรู้อะไรในระยะเวลาใด

เกริกเกียรติ ศตวุฒิ

ระดับอนุบาล

อยากให้อบรมและฝึกการให้เด็กช่วยตัวเองให้ได้มากขึ้น ฝึกการเข้าสังคม กล้าในสิ่งที่ควร รู้จักการพุดจาถูกต้องกาลเทศะฝึกรายาบทมาก ๆ ด้านวิชาการต้องการเพียงให้เด็กอ่านออกไม่เน้นการเขียนก็ได้ หวังให้เด็กรักการอ่านมากกว่า

ระดับประถมศึกษา

การเรียนหนังสือน่าจะเริ่มในระดับนี้ และต้องการครูที่ดูแลเอาใจใส่มาก เพราะเด็กประถมยังไม่ใช้เต็โกโต โดยเฉพาะการดูแลการทำงานของเด็ก ควรจะถูกต้งองและมีการตรวจตราสม่ำเสมอ

การสอนของครูไม่จำเป็นต้องสอนตามหนังสือทุกอย่าง ควรมีการดัดแปลงให้เข้ากับสภาพ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ สิ่งทีควรจะมีในโรงเรียนประถมคือการฝึกเด็กให้รู้จักสังเกต มีไหวพริบ รู้จักคิดให้เด็กตัดสินใจได้เอง ครูควรเลิกเป็นผู้บอกเด็กแต่อย่างเดียว